

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 17. Rok: 2024 Číslo: 13.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Cirkev je Božou rodinou (z myšlienok pápeža Františka)

Istotne poznáte podobenstvo o mánotratnom synovi alebo lepšie povedané, o milosrdnom otcovi (porov. Lk 15,11-32).

Mladší syn opustí otcov dom, všetko premrhá a rozhodne sa vrátiť späť, pretože si uvedomuje, že urobil chybný krok. Nepovažuje sa však viacej za hodného byť synom a dúfa, že bude prijatý aspoň medzi sluhov. Otec mu však beží v ústrety, objíme ho, navracia mu synovskú dôstojnosť a pripraví mu oslavu. Toto podobenstvo, ako aj iné v evanjeliu, výrečne predstavuje Boží plán s ľudstvom.

Aký je tento plán Boha? Chce z nás všetkých vytvoriť jedinú rodinu svojich detí, v ktorej ho každý bude cítiť nablízku

a vnímať, že je ním milovaný - tak ako v evanjeliom podobenstve - a zažívať vľúdnosť Božej rodiny. Z tohto veľkého plánu vyrastá Cirkev, ktorá nie je akousi organizáciou ustanovenou skrze dohody niekoľkých osôb, ale je Božím dielom, rodí sa práve z tohto plánu lásky, ktorý sa postupne realizuje v dejinách. Cirkev sa rodí z Božej túžby povolať všetkých ľudí do spoločenstva s ním, do priateľstva s ním, a dokonca mať účasť – ako jeho deti – na Božom živote. Samotné slovo „Cirkev“, z gréckeho ekklesia, znamená „zhromaždenie“: Boh nás zvoláva, pobáda nás, aby sme vyšli z individualizmu, z náklonnosti uzavrieť sa do seba a volá nás, aby sme sa stali súčasťou jeho rodiny. Toto povolanie má

pôvod v samom stvorení. Boh nás stvoril, aby sme žili v hlbokom vzťahu s ním. Aj keď hriech prerušil toto spojenie s ním, s inými i so stvorením, Boh nás neopustil. Celé dejiny spásy sú príbehom Boha, ktorý hľadá človeka, ponúka mu svoju lásku a prijíma ho.

Pri čítaní evanjelií vidíme Ježiša, ako okolo seba zhromažďuje malé spoločenstvo, ktoré prijíma jeho slovo, nasleduje ho, kráča s ním po jeho ceste a stáva sa jeho rodinou. On v tomto spoločenstve pripravuje a buduje svoju Cirkev.

Odkiaľ teda pochádza Cirkev?

Rodí sa z najvyššieho prejavu lásky na kríži, z otvoreného Ježišovho boku, odkiaľ vychádza krv a voda, symboly sviatostí eucharistie a krstu. V Božej rodine, v Cirkvi, je oživujúcou miazgou Božia láska, ktorá sa konkretizuje tým, že milujeme Boha a iných, všetkých bez rozdielu a bez hraníc.

Kedy sa Cirkev prejavuje? Cirkev sa prejavuje vtedy, keď Svätý Duch naplňa srdcia apoštolov, pobáda ich vyjsť a nastúpiť na cestu ohlasovania evanjelia a rozširovania Božej lásky. Aj dnes niektorí povedia: „*Kristus áno, Cirkev nie*“ alebo „*verím v Boha, ale neverím*

kňazom“. Je to však Cirkev, ktorá nás privádza ku Kristovi a k Bohu. Isteže, má aj ľudské aspekty. Tí, ktorí ju tvoria, pastieri a veriaci, majú slabosti, nedokonalosti i hriechy. Nádherné je však to, že si uvedomujeme, že sme hriešnici. Ak si to uvedomíme, nájdeme Božie milosrdenstvo: Boh vždy odpúšťa. Nezabudnime na to: Boh vždy odpúšťa! Prijíma nás vo svojej odpúšťajúcej a milosrdnej láske. Môžeme povedať, a je

to tiež význačné: Hriech je urážkou Boha, ale i príležitosťou pokoriť sa, aby sme si uvedomili, že jestvuje niečo krajšie a tým je Božie milosrdenstvo.

Dnes si položme otázku: Nakoľko milujem Cirkev? Modlím sa za ňu? Cítim sa byť súčasťou rodiny Cirkvi? Čo robím preto, aby bola spoločenstvom, v ktorom sa každý cíti prijatý a pochopený, zažíva lásku a milosrdenstvo Boha, ktorý obnovuje jeho život? Viera je dar a skutočnosť, ktorá sa nás osobne dotýka. Boh nás volá, aby sme našu vieru prežívali spoločne ako rodina, ako Cirkev.

Prosme Pána, aby naše spoločenstvá, celá Cirkev, boli čoraz viac pravými rodinami, ktoré žijú a rozširujú Božiu lásku.

Význam modlitby žalmov

(teologicko-historický pohľad)

Jedna z najpozoruhodnejších kníh Biblie je zbierka 150 modlitieb – kniha Žalmov. Je to súbor modlitieb, na spôsob básní a spevov, ktorých veľká časť pochádza priamo od kráľa Dávida, z ktorého potomstva podľa prisľúbenia sa narodil Kristus v meste Betlehem, odkiaľ pochádzal Dávid.

Ako naznačuje grécky názov *Psalmoi*, spievali sa s hudobným sprievodom (*psallein* zn. hrať na hudobnom nástroji). Mali hlboký súvis s históriou židovského národa, jeho dejinami, v ktorých Boh svoj ľud sprevádzal, i s bohoslužbami v jeruzalemskom chráme.

Sv. Augustín o žalmoch napísal: „*Keď sa žalm modlí, modlite sa i vy, keď plače, plačte i vy, keď sa raduje, radujte sa i vy. Žalmy – to je naše zrkadlo.*“

Kresťanský učiteľ Origenes upozorňoval, že žalmy treba dať do súvislosti s ľudskou dušou, s osudmi sveta, s cestou Cirkvi, s vesmírom, s ľudskými túžbami, bojmi i zápasmi. Žalm ukazuje, čo sa odohráva vo vnútri človeka, ale tiež vo svete, ale aj v božom ľude.

Pápež František zdôrazňuje, že „*Žaltár je veľkou školou. Aj keď žalmy nie vždy používajú jemné a láskavé*

slová, a často nesú vtlačené jazvy existencie, napriek tomu boli všetky tieto modlitby používané najskôr v Jeruzalemskom chráme a potom v synagógach; aj tie najintímnejšie a najosobnejšie. A takto osobná modlitba čerpá a živí sa najprv z modlitby ľudu Izraela a potom z modlitby ľudu Cirkvi.“ (pápež František na generálnej audiencii v Ríme, 21.10. 2020)

V duchovnom a obraznom zmysle dostávajú žalmy svoj význam napriek mnohým historickým a starozákonným vyjadreniam.

Starí mnísi odriekavali všetkých 150 žalmov denne. Taktiež i pri zomrelých v našich podmienkach bol kedysi zvyk pomodliť sa cez noc pri mŕtvom 150 žalmov, ako najúčinnjšiu modlitbu pre dušu zomrelého. Jeden z opátov mal videnie, pri ktorom videl čierne vojsko, a on stál oproti nemu s recitáciou žalmov. A sám poznamenal: „*Verte mi, deti moje, nič tak nepopletie, nepodráždi, nerozčúli, nezraní, nezahubí a nezarmúti zlých duchov a satana, ktorý proti nám povstane, ako stála modlitba žalmov. Celé Sväté Písmo je ako hovorí apoštol Pavol, nám na*

poučenie, budovanie, a mnohé iné ciele, ale nič tak netrúpi démonov, ako modlitba žalmov.“

Už v Starom zákone sa ľudia modlievali žalmy.

Cirkevní otcovia väčšinu z nich pripisujú izraelskému kráľovi Dávidovi.

V bežnej židovskej a ranokresťanskej reči boli žalmy vždy považované za modlitby. Na ich používanie sa kládol veľký dôraz. Časť žalmov sa používala každý deň, napríklad ako ranné žalmy.

Ježiš Kristus a jeho učeníci ich používali každé ráno. Robili tak podľa zaužívaného zvyku zo synagógy. Podobne robili prví kresťania.

Iné žalmy boli používané v dni sviatkov. Medzi nimi bol aj veľký chválospev. Žalmy 113 – 118 boli používané pri veľkonočnom jedení: žalmy 113 a 114 boli používané pred jedlom, žalmy 115 – 118 boli používané po jedle. Tieto žalmy sa kresťania modlili aj pri Večeri Pánovej.

Všetky Dávidove žalmy boli použité v priebehu jedného mesiaca. Päť žalmov každý deň. Modlievali sa ich tak bežne, že ich vedeli naspamäť.

Podstatné je to, že sú inšpirované Svätým Duchom, a teda sám Boh nám dáva slová, ktorými sa mu môžeme prihovárať. Tak sa plnia slová apoštola Pavla: „*Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti, lebo nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi. A ten, ktorý skúma srdcia, vie, po čom Duch túži: že sa prihovára za svätých, ako sa páči Bohu.*“ (Rim 8, 26-27)

Modlitby žalmov majú mnohé námety. Boh Stvoriteľ a jeho diela: „*Keď hľadím na nebesia, dielo tvojich rúk, na mesiac a hviezdy, ktoré si ty stvoril. Čože je človek, že naň pamätáš, a syn človeka, že sa ho ujímaš?*“ (Žalm 8, 4-5)

Chvália sa tí, čo zachovávajú Božie príkazy: „*Blažení tí, čo idú cestou bez poškrvny, čo kráčajú podľa zákona Pánovho:*“ (Žalm

119, 1)

Žalmy sú nesmierne bohaté, sú posvätným textom, inšpirované Svätým Duchom a zostávajú pre nás veľkým sprievodcom modliaceho sa na ceste spásy.

Liturgický program

Liturgický program po 7. nedeli po Päťdesiatnici

od 08.07. do 14.07. 2024

Pondelok 08.07.	Sv. veľkomyčovník Prokop	06:30 sv. lit. (csl.) † Ladislav, Irena, Anna...
		18:00 sv. lit. (slov.) * bohuznáma rodina
Utorok 09.07.	Sv. hieromyčovník Pankrác, tauromenský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) * Júlia, Miroslav, Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) * Helena
Streda 10.07.	Prep. otec Anton Pečersko-Kyjevský	06:30 sv. lit. (csl.) * Jana s rod.
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Anna, Anna 2. † Margita (panychída)
Štvrtok 11.07.	Sv. všechválna myčovníca Eufémia	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna
		18:00 sv. lit. (slov.) * Naďa, Oliver, Oliver
Piatok 12.07.	Sv. myčovníci Proklos a Hilarios zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * Pavol s rod.
		18:00 sv. lit. (slov.) * Janka
Sobota 13.07.	Náš prepodobný otec Štefan Svätosávsky	07:00 sv. lit. (csl.) * Ema, Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) † Štefan
Nedeľa 14.07.	8. nedeľa po Päťdesiatnici Pamiatka sv. otcov prvých šiestich ekumenických koncilov hl. 7 Zbierka: Svojpomocný fond	08:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		10:00 sv. lit. (slov.) * Milan, Tatiana
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * o. Ján s rod.

Liturgický program

Liturgický program po 8. nedeli po Päťdesiatnici od 15.07. do 21.07. 2024

Pondelok 15.07.	Sv. apoštolom rovný a veľký knieža Vladimír	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Mária, Vojtech, Mária...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Peter (panychída)</i> 2. † <i>Emília (panychída)</i>
Utorok 16.07.	Sv. hieromučeník Aténogénes a jeho deviaty spoločníci	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ladislav</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Vasiľ, Anna, Igor...</i>
Streda 17.07.	Blažený hieromučeník Pavel, prešovský biskup	07:30 sv. lit. (csl.) * <i>Júlia, Miroslav, Mária</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. * <i>Mária s rod.</i> 2. * <i>Matúš, Peter, Zuzana, Ružena</i>
Štvrtok 18.07.	Sv. muč. Hyacint z Amastridy Sv. muč. Emilián	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Anna</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Vladimír, Mária, Dušan...</i>
Piatok 19.07.	Prepodobná matka Makrína, sestra Bazila Veľkého zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Jozef, Mária</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>František, Mária (panychída)</i>
Sobota 20.07.	Svätý a slávny prorok Eliáš odporúčaný sviatok	07:30 sv. lit. (csl.) * <i>Kristína</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Mariana, Miroslav...</i>
Nedeľa 21.07.	9. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. prorok Ezechiel hl. 8	08:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 10:00 sv. lit. (slov.) * <i>Štefan, Anna, Renáta,</i> <i>Miroslav, Eva</i> 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Štefan, Amália s rod.</i>

Sv. prorok Eliáš

(Liturgický kalendár – 20. júl)

Prorok Eliáš pochádzal z Tesbe v Galaáde a vystupoval ako prorok za kráľov Achaba a Achazijáša, v 9. storočí pred Kristom.

Jeho meno (meno má hebrejský pôvod a znamená „*Môj Boh je Jahve*“) predznamenovalo jeho povolanie i život: výlučné uctievanie Jahveho.

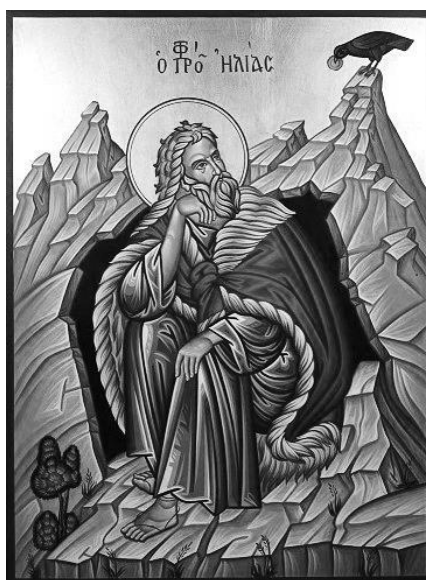
O pôsobení tohto typického putujúceho proroka informujú dva starozákonné spisy – Knihy kráľov.

Doba jeho účinkovania sa vyznačovala tým, že viera v Baala takmer vytlačila vieru v Jahveho. Predpovedal Achabovi, že na zemi bude hlad, ako trest Boha za uctievanie Baala. Keď vyschol potok, išiel do Sarepty, kde rozmnožil múku a olej a vzkriesil syna vdovy.

Po troch rokoch sa vrátil do izraelského kráľovstva a presviedčal ľudí o Božom hneve. Začalo kruté prenasledovanie Eliáša, ktorý ešte neskôr predpovedal smrť Ezechiášovi. Veľmi pozoruhodný je Boží rozsudok na vrchu Karmel, ktorý sa končí zabitím Baalových prorokov.

Eliáš získal pre Jahveho celú oblasť. No na kráľovskom dvore, napriek zápalu, nebol úspešný. Nasledoval jeho útek na vrch Horeb a zjavenie Jahveho.

Mocné vystupovanie proroka Eliáša bolo náboženskou a politickou podporou Izraelitov verných Jahvem a prispelo k pádu Achabovho domu.

Po odovzdaní úradu Elizeovi zázračne prešiel Jordán. Za Jordánom ho ohnivý voz vzal do neba (porov. 1 Kr a 2 Kr), čo malo za následok, že Židia verili, že sa Eliáš vráti krátko pred eschatologickým Jahveho súdnym dňom.

Vernosť Božiemu zákonu i za cenu veľkého utrpenia a ohrozovania života urobili z Eliáša obľúbeného a rozšíreného svätého, ktorému je zasvätený pomerne veľký počet chrámov.

V kresťanstve sa Eliáš stal vzorom bojovníka proti bezbožnosti a predchodcom kresťanského mníšstva a askézy.

V ľudovej zbožnosti ho považovali za divotvorcu a pomocníka v naliehavých záležitostiach, najmä pri zlom počasí.

Nádherný deň

(Príbeh pre potešenie duše)

Deň sa začal zle a mal sa skončiť ešte horšie. Autobus ako zvyčajne, bol nabitý. Hádzalo ho na všetky strany, a to len podporovalo zlú náladu.

Zrazu som počula hlboký hlas. Prichádzal spredu: „Nádherný deň, čo na to poviete?”

V tlačnici som toho človeka nevidela, ale počula som, ako opisuje jarnú krajinu a upozorňuje na veci, ktoré sa približujú: chrám, park, cintorín, požiarna stanica...

Všetci cestujúci to sledovali cez okná. Nadšenie bolo také nákazlivé, že som sa začala v ten deň prvý krát usmievať.

Prišli na moju zastávku. Ledva som sa pretlačila k dverám. Pozrela som sa na

nášho sprievodcu. Bol to taký malý človečik s čiernou bradou a so slnečnými okuliarmi. A v ruke s bielou palicou. Bol slepý.

Vystúpila som z autobusu a všetko moje napätie sa zrazu vytratilo. Boh vo svojej múdrosti poslal slepca, ktorý mi pomohol vidieť. Vidieť, že aj keď niekedy všetko ide zle, keď sa všetko zdá temné a smutné, svet je naďalej krásny.

Nôtila som si akúsi melódiu a vyšliapala som po schodoch do svojho bytu.

Nevedela som sa dočkať, ako pozdravím svojho manžela slovami: „Nádherný deň, čo povieš?”

Rásť v dokonalosti

(Myšlienka pre potešenie duše)

Ktosi sa opýtal otca Antona: „Čo mám dodržiavať, aby som sa páčil Bohu?”

Starec odvetil: „Dodržiavaj všetko, čo ti poviem. Kamkoľvek pôjdeš, stále maj pred očami Boha. Čokoľvek budeš robiť, nech je základom tvojho konania Písmo. Kdekoľvek sa budeš nachádzať, neodchádzaj odtiaľ prirýchlo.

Dodržiavaj tieto tri prikázania a budeš spasený.“

Ježiš Kristus je cestou k dokonalosti a každý z nás je povolaný k plnosti kresťanského života.

Ježiš Kristus totiž hovorí: „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5, 48)